

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

02 נובמבר 2021

ת"א 19737-08-21

לפני: השופט יעקב שפסר, סגן הנשיאה

התובעים: 1. נורית כספי

1. יאיר כספי

ע"י ב"כ עו"ד פרופ' א' בנדור ועו"ד א' מיכאלי

נגד

הנתבעים: 1. שעלבים קבוצת פועלי אגודת ישראל להתיישבות שיתופית בע"מ

2. אגודת מתיישבי שעלבים - ישוב קהילתית כפרי דתי בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד נ' ברודשטיין

3. רשות מקרקעי ישראל

ספרות:

חיים נועם אגודות שיתופיות הלכות ופסיקה

חקיקה שאוזכרה:

חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984: סע' 40(2)

תקנות האגודות השיתופיות (חברות), תשל"ג-1973: סע' 6

פקודת האגודות השיתופיות: סע' 52(1)

חוק הבוררות, תשכ"ח-1968

מיני-רציו:

* הפורום הנכון לדון ולהכריע בסוגיית הליכי קבלת המשיבים כחברים בקיבוץ, הוא רשם האגודות השיתופיות, לאור היותו טריבונל מקצועי המוסמך להכריע בעניין ובשים לב לאופי טענותיהם של המשיבים.

* אגודות שיתופיות – רשם האגודות השיתופיות – סמכותו

בקשת המבקשת – הנתבעת 1 לדחייה על הסף של התובענה ולחילופין, העברת הדיון בה לרשם האגודות השיתופיות. ברקע הבקשה, תובענה שהגישו המשיבים – התובעים בה נטען כי לאחר עשרות שנים של מגורים בקיבוץ ומעורבות בקהילה, הבקשה שהגישו לחברות בקיבוץ נדחתה על הסף מחמת גילם.

ביהמ"ש המחוזי קיבל את הבקשה בקבעו:

בעניין רובינסקי הביע ביהמ"ש דעתו כי לרשם האגודות השיתופיות לא מוקנית סמכות ייחודית בסוגיה של הכרה בחברות באגודה שיתופית, ודומה כי סמכות ביהמ"ש לא נשללה במסגרתה. יחד עם זאת צוין, כי אין להתעלם מכך שקביעת חברותו של אדם באגודה או שלילתה הינה נושא בעל ייחודיות מקצועית, אשר לא בכדי הובאה לפתחו של זה אשר לו הידע והמומחיות לחקור, לדון ולהכריע בעניין, כמו גם בעניינים נוספים הנוגעים למנגנונים השונים המתקיימים באגודות השיתופיות. בהתקיים אם כן טריבונל מקצועי המוסמך להכריע בעניין, ואשר נתונים בידיו כלים שונים ויעילים לשם הכרעה, חלה על דורש ההכרעה חובת מיצוי הליכים בפני אותו טריבונל, במיוחד שעה שדלתות ביהמ"ש אינן נסגרות בפניו כפועל יוצא מכך, לאור קיומה של זכות הערעור על החלטת הרשם בפני בימ"ש לעניינים מנהליים.

גם במקרה דנן, המסקנה היא שהפורום הנכון לדון ולהכריע בסוגיית הליכי קבלת המשיבים כחברים בקיבוץ, הוא רשם האגודות השיתופיות, לאור היותו טריבונל מקצועי המוסמך להכריע בעניין ובשים לב לאופי טענותיהם של המשיבים.

טענת המשיבים, כי מופלים הם בקבלה לחברות בקיבוץ על בסיס גילם, ולכן עסקינן במקרה דנן ב"עניין חוקתי" שהסמכות לדון בו נתונה לביהמ"ש, דינה להידחות. בטענה זו מסתמכים המשיבים על קביעות ביהמ"ש העליון בעניין נהריה. באותו עניין נדונה שאלה עקרונית שלא הוכרעה קודם לכן בפסיקה – האם הפסקת חברות של אדם באגודה שיתופית, או אי-קבלתו לחברות בה, היא עניין "פנימי", שניתן לדון בו במסגרת הליך בוררות מכוח סעיף 152(1) לפקודת האגודות השיתופיות, או שמא מדובר בעניין "חוקתי", שאין מקום לבררו אלא בערכאה שיפוטית. באותו עניין הביע ביהמ"ש דעתו כי לא ניתן לקבוע באופן גורף שסירוב לרשום אדם כחבר באגודה נמנה על אותם עניינים "חוקתיים" שאין להעבירם לבוררות וכי סיווגו של עניין כ"עניין חוקתי" לצורך הליך בוררות ככלל ובאגודה שיתופית בפרט הוא מורכב.

ביהמ"ש הגיע למסקנה, כי קיימת מעין "ברירת מחדל" לפיה סכסוך הנוגע לחברות באגודה שיתופית הוא עניין פנימי, שיש לדון בו במסגרת הליך בוררות. עם זאת, באפשרותו של צד המבקש לקיים את הדיון בסכסוך בביהמ"ש להצביע על כך שאכן מדובר, בנסיבות המייחדות את המקרה הקונקרטי, בעניין חוקתי, בין אם במובנו הרחב ובין אם במובנו הצר, אשר אינו מתאים לדיון בבוררות. ובהמשך נקבע כי רובם המוחלט של הסכסוכים הנוגעים לחברות באגודה אינם עוסקים בעניינים חוקתיים "במובן הרחב", אשר נכנסים לגדר סעיף 3 לחוק הבוררות. לצד זאת, ייתכנו מקרים חריגים בהם סכסוך שכזה ייכנס לגדר סעיף 3. כך לדוגמא, סכסוך הנוגע להחלטת אגודה להוציא אדם משורותיה רק בשל מגדרו או דתו. בסופו של דבר, נקבע שם כי לא עלה בידי המשיבה להראות כי מדובר בסכסוך "חוקתי", לא במובנו הרחב ולא במובנו הצר, וכי לא התעוררו שאלות משפטיות עקרוניות במסגרת הסכסוך העקרוני בין הצדדים.

דין זה חל גם בענייננו. ראשית, המסקנה הנלמדת מפסק הדין בעניין נהריה היא כי הכלל הוא שהדיון בסכסוך בנוגע לחברות באגודה שיתופית נחשב ל"עניין פנימי" והסיטואציה בה אותו עניין ייחשב ל"עניין חוקתי" שיש מקום לבררו בפני ערכאה שיפוטית, הוא החריג. במקרה דנן, לא עלה בידי המשיבים להוכיח כי עסקינן במקרה החריג, בו יש להגיע למסקנה כי מדובר ב"עניין חוקתי" במובן הרחב, או הצר, שהסמכות לדון בו נתונה לביהמ"ש. שנית, כאמור, גם בפסק הדין בעניין נהריה, לגופו של עניין נפסק, כי עניין הקבלה לחברות באגודה אינו "עניין חוקתי". שלישית, טענות המשיבים נוגעות לסוגיית תקינות ההליך שנוהל בעניינם ולשאלה האם הוא נערך בהתאם לדין ולתקנון האגודה. עניינים אלו אינם "עניין חוקתי", אלא "עניינים פנימיים" שהדיון וההכרעה בהם נתונים לרשם האגודות השיתופיות.

גם אם כטענת המשיבים הסיבה העיקרית לדחיית בקשתם להתקבל כחברים באגודה התבססה על גילם, תחילה יש למצות את הדיון בטענותיהם בנוגע לאי תקינות ההליך ועניין זה מסור לרשם האגודות

השיתופיות שידון ויבחן את תקינותו. היה ויגיע הרשם לכלל מסקנה כי ההליך לא היה תקין, הוא יהיה רשאי לחייב את האגודה לתקן פגם זה. ממילא, דלתות ביהמ"ש לא ננעלות בפני המשיבים והם יהיו רשאים לערער על החלטת הרשם בעניינם בהתאם לדין, ככל שזו לא תעלה בקנה אחד עם עמדתם.

החלטה

בקשת המבקשת - הנתבעת 1 לדחייה על הסף של התובענה ולחילופין, העברת הדיון בה לרשם האגודות השיתופיות.

רקע וצדדים לבקשה

1. ברקע הבקשה, תובענה שהגישו המשיבים, (להלן גם: "התובעים"), נגד המבקשת – שעלבים קבוצת פועלי אגודת ישראל להתיישבות שיתופית בע"מ (להלן: "האגודה", או "הקיבוץ"), נגד אגודת מתישבי שעלבים – ישוב קהילתי כפרי דתי בע"מ ונגד רשות מקרקעי ישראל.

2. בכתב התביעה, מעידים התובעים על עצמם כי מזה למעלה משלושה עשורים, הם מתגוררים בקיבוץ במעמד של "ברי רשות", יחד עם שניים משלושת ילדיהם. לטענתם, לאחר עשרות שנים של מגורים בקיבוץ ומעורבות בקהילה, הבקשה שהגישו לחברות בקיבוץ נדחתה על הסף מחמת גילם, על בסיס מדיניות מפלה של הקיבוץ שלא לקבל לחברות מי שגילו מעל ל- 45 שנים. לגרסתם, ביום 2.6.2016 נאמר להם במסגרת שיחה עם יו"ר מזכירות הקיבוץ וחברת מזכירות הקיבוץ, כי לקיבוץ "יש היום קריטריונים לקבלה לחברות וזה עד גיל מסויים ואתם [...] אם הייתם פונים לפני 10, 15 שנים – היו מקבלים אתכם". עוד ציינו התובעים, כי לאחר שבקשתם לחברות נדחתה על הסף מבלי שנערך בה כל דיון, צוין בכתב שנמסר להם מאת יו"ר מזכירות הקיבוץ (מיום 16.8.2016, נספח 7 לכתב התביעה) כי: "בקשתכם הועברה ע"י ועדת הקבלה למזכירות מפני שאתם מעל גיל 45 ורק למזכירות סמכות לדון בכך".

3. לאור זאת, במסגרת התובענה נתבקש בית המשפט להצהיר ולהורות כדלקמן:
א. החלטת הקיבוץ והאגודה שלא לקבל את התובעים לחברות בקיבוץ שעלבים בטלה בשל הפליית התובעים על בסיס גיל;
ב. על הקיבוץ והאגודה לקבל את התובעים לחברות בקיבוץ שעלבים;
ג. על הקיבוץ והאגודה לשייך חוזית לתובעים את דירת המגורים בה הם מתגוררים

בקיבוץ ביום הגשת התביעה;
ד. על רשות מקרקעי ישראל להימנע מלשייך זכויות בדירה בקיבוץ, בה מתגוררים התובעים ביום הגשת התביעה, לכל גורם למעט התובעים, במסגרת הליך שיוך מגרשים לפי סימן ד' לפרק משנה 8.4 לקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל.

תמצית טענות המבקשת

יש לדחות על הסף את התובענה ולחילופין, להעביר את הדיון בה לרשם האגודות השיתופיות, מהנימוקים הבאים:

4. הסמכות להכריע בנוגע לחברות של אדם באגודה שיתופית מסורה לרשם האגודות השיתופיות.

5. מאחר והמבקשת הינה אגודה שיתופית ומהות התביעה היא רישום המשיבים כחברים באגודה, יש להפנות את הדיון במחלוקת להכרעת רשם האגודות השיתופיות.

6. דרישת התובעים לקבל זכויות בדירת המגורים, נסמכת אך ורק על הטענה לחברות בקיבוץ ונובעת ממנה, ואלמלא יתקבלו המשיבים כחברים בקיבוץ, אין להם כל טענה לזכות בדירת המגורים.

7. התביעה עוסקת בנימוקים לקבלה לחברות, שהם לב השאלה שבסמכות רשם האגודות. הנימוקים לאי קבלה לחברות, לרבות השאלה האם אלו פסולים מסיבה כלשהיא, ייבחנו על ידי הרשם שמומחיותו וסמכותו להכריע בכך. טענת המשיבים מועלית מהשפה לחוץ, מאחר והקיבוץ הסכים לפתוח בהליכי קבלה לחברות של המשיבים למרות גילם.

תמצית טענות המשיבים (התובעים)

יש לדחות את הבקשה מהנימוקים הבאים:

8. הסעד המבוקש בתביעה, אינו מתמצה בשאלת "רישום" המשיבים בפנקס החברים של האגודה, אלא בשאלה חוקתית יסודית הקשורה לעניין מרכזי בחייו של אדם, קרי הפליית המשיבים על בסיס גילם ותוך כך, שלילת זכויותיהם בדירת מגוריהם בקיבוץ.

הפלייה מחמת גיל היא הפליה יסודית הפוגעת בכבוד האדם באופן בלתי מידתי, שכן

בהגיעו לגיל הקבוע בקריטריון המפלה, אין לאדם המופלה כל יכולת או אפשרות לשנות את מצבו.

9. לבית המשפט סמכות עניינית לדון בתביעה מכוח [סעיף 40\(2\) לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984](#). המקרה דנן הוא "עניין חוקתי" מובהק במובנו הרחב, לגביו נפסק כי לבית המשפט נתונה הסמכות לדון בו. המקרה גם אינו נוגע לסכסוך בין חבר באגודה לבין האגודה.

10. בניגוד לטענת המבקשת, לרשם האגודות השיתופיות אין מיומנות מקצועית בנוגע לבירור וקביעת מסקנות ביחס לטענות ההפליה העולות במסגרת התביעה ולבית המשפט המומחיות השיפוטית לדון בשאלות החוקתיות העולות ממנה.

11. המשיבים דוחים את טענת המבקשת, כי היא הציעה להם אפשרות לפתוח שוב בהליך קבלה כחברים בקיבוץ.

דין

לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה וכן בכתבי הבי-דין שהגישו הצדדים להליך עד כה, אני סבור כי דין הבקשה להתקבל, באופן שהמשיבים ימצו תחילה את תביעתם מול רשם האגודות השיתופיות, כל זאת מהטעמים שיפורטו להלן.

12. התביעה עוסקת בדרישת המשיבים להכיר בהם כחברי האגודה. [תקנה 6 לתקנות האגודות השיתופיות \(חברות\)](#), תשל"ג-1973 קובעת כדלקמן:

"א. רשאי הרשם לצוות על אגודה לתקן את פנקס החברים שלה לגבי אדם פלוני אם הוא חבר כדין באגודה או שאינו חבר בה או שחדל כדין להיות חבר בה ופנקס החברים אינו משקף פרטים אלה כהלכה, ומשניתן צו כאמור יראו את הפנקס לכל דבר כאילו תוקן; הרשם יפעל על פי תקנה זו בין מיזמתו ובין על פי בקשת אדם כאמור, ועד האגודה, או אגודה אחרת החברה באגודה או שהאגודה חברה בה. ב. לא יצווה הרשם על תיקון פנקס החברים לפי תקנת משנה (א) אלא לאחר שנערכה חקירה באגודה לפי סעיף 43 לפקודה בענינים הדרושים לדעתו למתן הצו כאמור, ונתן לצדדים הזדמנות להשמיע טענותיהם."

13. במסגרת [ת.א. \(מחוזי ב"ש\) 42170-06-11](#) עזבון המנוח אדולפו רובינסקי ז"ל נ' קיבוץ גל און, אגודה שיתופית (פורסם בנבו, 13.12.2011) (להלן: "עניין רובינסקי"), הבעתי דעתי בעניין דומה כי לרשם האגודות השיתופיות לא מוקנית סמכות ייחודית

בסוגיה של הכרה בחברות באגודה שיתופית ודומה, כי סמכותו של בית המשפט לא נשללה במסגרתה. מנגד ציינתי, כי משלא מצאתי שלילת סמכות בית המשפט, אין לומר כי עסקינן במצב של העדר סמכות עניינית כשלעצמה ו"יחד עם זאת, אין להתעלם מכך שקביעת חברותו של אדם באגודה או שלילתה הינה נושא בעל ייחודיות מקצועית, אשר לא בכדי הובאה לפתחו של זה אשר לו הידע והמומחיות לחקור, לדון ולהכריע בעניין, כמו גם בעניינים נוספים הנוגעים למנגנונים השונים המתקיימים באגודות השיתופיות.

בהתקיים אם כן טריבונל מקצועי המוסמך להכריע בעניין, ואשר נתונים בידיו כלים שונים ויעילים לשם הכרעה, חלה על דורש ההכרעה חובת מיצוי הליכים בפני אותו טריבונל, במיוחד שעה שדלתות בית המשפט אינן נסגרות בפניו כפועל יוצא מכך, זאת לאור קיומה של זכות הערעור על החלטת הרשם בפני בית המשפט לעניינים מנהליים, המבטיחה פיקוח שיפוטני. (פסקה 7 להחלטה) [הערה: ההדגשות בפסק דין זה אינן במקור – י.ש.]. (ראו גם: ת.א. (מחוזי מרכז) 8251-01-16 דהן ואח' נ' משמר אילון מושב עובדים להתיישבות שיתופית בע"מ ואח' (פורסם בנבו, 13.3.2016)).

14. לאחר שעיינתי בעמדות הצדדים, אני סבור, כי גם במקרה דנן, המסקנה היא שהפורום הנכון לדון ולהכריע בסוגיית הליכי קבלת המשיבים כחברים בקיבוץ, הוא רשם האגודות השיתופיות, לאור היותו טריבונל מקצועי המוסמך להכריע בעניין ובשים לב לאופי טענותיהם של המשיבים.

15. לא נעלמה מעיני טענת המשיבים, כי מופלים הם בקבלה לחברות בקיבוץ על בסיס גילם, ועל כן עסקינן במקרה דנן ב"עניין חוקתי", שהסמכות לדון בו נתונה לבית המשפט. אולם, אני סבור כי דין הטענה להידחות.

בטענה זו, מסתמכים המשיבים על קביעות בית המשפט העליון בפסק הדין שניתן במסגרת רע"א 959/20 נהריה – כפר שיתופי להתיישבות חקלאית נ' דפנה פרידמן (פורסם בנבו, 3.5.2020) (להלן: "עניין נהריה"). באותו עניין, נדונה שאלה עקרונית שלא הוכרעה קודם לכן בפסיקה – האם הפסקת חברות של אדם באגודה שיתופית, או אי-קבלתו לחברות בה, היא עניין "פנימי", אשר ניתן לדון בו במסגרת הליך בוררות מכוח סעיף 52(1) לפקודת האגודות השיתופיות, או שמא מדובר בעניין "חוקתי", אשר אין מקום לבררו אלא בערכאה שיפוטית, מאחר ואינו מתאים על פי טיבו להכרעה בבוררות.

באותו עניין הביע כב' השופט מינץ (בהסכמת חבריו להרכב כב' השופטים סולברג ווילנר) את דעתו בנוגע לשאלה "מהו עניין חוקתי והאם סכסוך בנוגע לחברותו של אדם באגודה שיתופית הוא עניין חוקתי", כי לא ניתן לקבוע באופן גורף שסירוב לרשום אדם כחבר באגודה נמנה על אותם עניינים "חוקתיים", שאין להעבירם לבוררות וכי "סיווגו של עניין כ"עניין חוקתי" לצורך הליך בוררות ככלל ובאגודה שיתופית בפרט הוא מורכב." (פסקאות 14-15 לפסק הדין).

בית המשפט הגיע למסקנה, כי "קיימת מעין "ברירת מחדל" לפיה סכסוך הנוגע לחברות באגודה שיתופית (בין אם מדובר בסוגיית צירופו של חבר לאגודה ובין אם מדובר בהפסקת חברות בה) הוא עניין פנימי, שיש לדון בו במסגרת הליך בוררות. עם זאת, באפשרותו של צד המבקש לקיים את הדין בסכסוך בבית המשפט להצביע על כך שאכן מדובר, בנסיבות המייחדות את המקרה הקונקרטי, בעניין חוקתי, בין אם במובנו הרחב ובין אם במובנו הצר, אשר אינו מתאים לידון בבוררות". ובהמשך: "...רובם המוחלט של הסכסוכים הנוגעים לחברות באגודה אינם עוסקים בעניינים חוקתיים "במובן הרחב", אשר נכנסים לגדרו של סעיף 3 לחוק הבוררות. דומני כי עמדה זו אינה שנויה במחלוקת ואין צורך להרחיב על אודותיה. לצד זאת, ייתכנו מקרים חריגים בהם סכסוך שכזה ייכנס לגדרו של סעיף 3. כך לדוגמא, סכסוך הנוגע להחלטת אגודה להוציא אדם משורותיה רק בשל מגדרו או דתו." (פסקה 18 לפסק הדין).

בסופו של דבר, קבע בית המשפט באותו עניין נהריה, כי לא עלה בידי המשיבה להראות, כי מדובר בסכסוך "חוקתי", לא במובנו הרחב ולא במובנו הצר וכי לא התעוררו שאלות משפטיות עקרוניות במסגרת הסכסוך העקרוני בין הצדדים.

16. דעתי היא כי דין זה חל גם בענייננו.

ראשית, המסקנה הנלמדת מפסק הדין בעניין נהריה, היא כי הכלל הוא שהדין בסכסוך בנוגע לחברות באגודה שיתופית נחשב ל"עניין פנימי" והסיטואציה בה אותו עניין ייחשב ל"עניין חוקתי", שיש מקום לבררו בפני ערכאה שיפוטית, הוא החריג לכך. במקרה דנן, לא עלה בידי המשיבים להוכיח כי עסקינן במקרה החריג, בו יש להגיע למסקנה כי מדובר ב"עניין חוקתי" במובן הרחב, או הצר, שהסמכות לדון בו נתונה לבית המשפט.

17. שנית, כאמור, גם בפסק הדין בעניין נהריה, לגופו של עניין נפסק, כי עניין הקבלה לחברות באגודה אינו "עניין חוקתי".

18. **שלישית**, מעין מדוקדק בכתב התביעה על נספחיו, נלמד כי עיקר טענות המשיבים נובעות מטענתם לאי תקינות הליך הטיפול בבקשתם להתקבל כחברי קיבוץ, שלשיטתם, נעשה ללא שימוע, ללא נימוקים, ומבלי שנערך דיון בבקשתם בפני הגוף המוסמך לכך באגודה.

בהתאם לכתב התביעה, טענת המשיבים להפלייתם בקבלה לחברות על בסיס גילם, מבוססת על הפרטים הבאים:

(1) פגישה בינם לבין יו"ר מזכירות הקיבוץ וחברת מזכירות הקיבוץ, בה נאמר להם, לשיטתם, על ידי חברת מזכירות הקיבוץ, כי קיימים קריטריונים חדשים לפיהם הם לא יוכלו להתקבל לחברות בקיבוץ;

(2) מכתב מיום 8.8.2016 שנשלח למשיבים מטעם יו"ר המזכירות, במענה לבקשתם להתקבל כחברים בקיבוץ (מיום 19.7.2016), בו נכתב: "א. **בהמשך לבקשתכם להיכנס למועמדות לחברות בקיבוץ המזכירות דנה בעניין והחליטה שלא להסכים לבקשתכם זו.**"

(3) מכתב נוסף של יו"ר מזכירות הקיבוץ מיום 16.8.2016, בתשובה למכתב המשיבים מיום 15.8.2016, בו נכתב כי: "ב. בתור שוכרים אין לכם זכות ערעור על החלטת המזכירות לא בפני המזכירות ולא בפני האסיפה.

ג. בקשתכם הועברה ע"י ועדת הקבלה למזכירות מפני שאתם מעל גיל 45 ורק למזכירות סמכות לדון בכך.

ד. המזכירות החליטה שלא לקבל את בקשתכם ואינה חייבת לנמק את ההחלטה."

19. עוד עולה מנספחיו כתב התביעה, כי בזמן אמת, העלו המשיבים בפני הקיבוץ טענות בנוגע לאי תקינות הליך קבלת ההחלטה בעניינם ופגמים שלטענתם נפלו בקבלתה, לרבות הגורם המוסמך לדון בה והאפשרות לערער עליה בפני האסיפה הכללית בהתאם לתקנון האגודה:

כך, במכתב המשיבים למזכירות הקיבוץ מיום 15.8.2016 (נספח 6 לכתב התביעה) ציינו המשיבים, בין היתר, כי: "2. **לא ברור כיצד התקבלה החלטה על ידי ועדת הקבלה מבלי שהוזמנו כלל לראיון קבלה, וכיצד ניתנה החלטה ללא כל נימוק, וללא כל התייחסות לכך שאנו חברי קהילה מזה 27 שנים ומעורים בה במשך שנים רבות, אף יותר מחלק מאנשי המזכירות.. מטעמים אלה החלטת המזכירות פגומה ובלתי סבירה..**

3. **בנסיבות אלה, אנו מבקשים מכם לשקול שוב את החלטתכם. כמו כן נבקש לקבל לידינו את הנימוקים לדחיית בקשתינו להתקבל לחברות.**

...

5. ככל שאין בכוונתכם לשנות את החלטתכם ומבלי לפגוע בזכויותינו, אנו שומרים על זכותנו לערור על החלטת המזכירות בפני האסיפה הכללית, כקבוע בתקנון האגודה, לאחר שנקבל את הנימוקים לדחיית הבקשה."

באותו אופן, גם במכתב ב"כ המשיבים למזכירות הקיבוץ מיום 29.8.2016 (נספח 8 לכתב התביעה), צוין כי: "3. הליך הקבלה לחברות שנערך למרשיי לוקה בפגמים רבים והוא נעדר כל תוקף ולכן ההחלטה על דחיית בקשתם להתקבל לחברות בטלה מעיקרא (VOID)."

4. מרשיי לא זומנו לועדת קבלה ולא נערך כל הליך קבלה בעניינם, וההחלטה על דחיית בקשתם ניתנה ללא כל נימוק והסבר, מבלי לקחת בחשבון את היותם מעורים בקהילה במשך עשרות שנים. נימוקכם במכתבכם שבסימוכין לדחיית בקשת מרשיי להתקבל לחברות, אינו מתיישב עם הוראות התקנון והדין.

5. כמו כן, טענתכם לפיה אין, כביכול, למרשיי זכות ערעור על החלטת המזכירות בפני האסיפה הכללית, מנוגדות לזכויות יסוד בסיסיות של מרשיי ואינה עולה בקנה אחד עם הוראות התקנון הקובע בצורה מפורשת בסעיף 3(ד) לחלק ב' לתקנון, כי למרשיי זכות ערעור בפני האסיפה הכללית על החלטת ועדת הקבלה.

6. דרך התנהלותכם בטיפול בבקשת מרשיי, והנימוקים, או יותר נכון היעדר הנימוקים, לדחיית הבקשה, מעלים חשש כבד כי החלטות האגודה בענין מרשיי מונעות משיקולים זרים שאינם רלוונטים לענייננו."

20. משמע, טענות המשיבים נוגעות לסוגיית תקינות ההליך שנוהל בעניינם ולשאלה האם הוא נערך בהתאם לדין ולתקנון האגודה. עניינים אלו אינם "עניין חוקתי", אלא "עניינים פנימיים" שהדין וההכרעה בהם נתון לרשם האגודות השיתופיות. אני סבור, כי גם אם כטענת המשיבים, הסיבה העיקרית לדחיית בקשתם להתקבל כחברים באגודה, התבססה על גילם (ואיני נדרש לדון ולהכריע בכך), תחילה יש למצות את הדין בטענותיהם בנוגע לאי תקינות ההליך ועניין זה מסור לרשם האגודות השיתופיות שידון ויבחן את תקינותו. היה ויגיע הרשם לכלל מסקנה, כי ההליך לא היה תקין, ממילא הוא יהיה רשאי לחייב את האגודה לתקן פגם זה, לרבות מתן אפשרות למשיבים להגיש ערעור בפני האסיפה הכללית.

כפי שצוין בהקשר זה: "מקום שבו החליטה האגודה בהתאם לתקנונה על דחיית בקשתו של מועמד להתקבל על בסיס ענייני, אין הרשם מוסמך להתערב בהחלטה זו. אולם לרשם סמכות להתערב כאשר יש פגם פרוצדורלי בהחלטת האסיפה בהתאם לכללי הצדק הטבעי, או שהאסיפה פעלה בניגוד להוראות התקנון". ואם

ההליך לדחיית המועמדות להתקבל כחבר אגודה היה לא תקין "רשאי הרשם – לאחר חקירה שתתקיים בהתאם להוראות **תקנה 6 לתקנות החברות וסעיף 43 לפקודה – לקבוע כי ההליכים לדחיית קבלה לחברות היו שלא בהתאם להוראות הדין, או התקנון, ולחייב את האגודה לתקן פגם זה.**" (חיים נועם עופר נועם אגודות שיתופיות – הלכות ופסיקה (מהדורה 4, הוצאת נבו 2020), עמ' 98).

21. לפיכך, על המשיבים לפעול ולמצות תחילה את ההליכים מול רשם האגודות השיתופיות. ממילא, כפי שהבהרתי בעניין רובינסקי שאזכר לעיל (סיפת פסקה 7), דלתות בית המשפט לא ננעלות בפניהם והם יהיו רשאים לערער על החלטת הרשם בעניינם בהתאם לדין, ככל שזו לא תעלה בקנה אחד עם עמדתם.

סוף דבר

1. לאור מכלול האמור לעיל, הבקשה מתקבלת והתובענה נמחקת.
2. המשיבים רשאים לפנות לרשם האגודות השיתופיות, בהתאם לזכותם על פי הדין.
3. בנסיבות העניין, לא מצאתי לנכון ליתן צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ז חשוון תשפ"ב, 02 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.

יעקב שפסר 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)